

**SLOVO OD DR. IDE HOJNIK ZUPANC (1957-1998)\***

Poslavljamo se od naše bivše sodelavke Ide Hojnik-Zupanc, ki je skoraj dve desetletji delovala z nami na Fakulteti in še posebej v okviru Centra za prostorsko sociologijo. Kot diplomirana psihologinja se je tiho vključila v naše delo in tako je spet odšla in se vrnila v Sevnico, svoj domači kraj. Tisti, ki smo jo bolje spoznali, pa smo v njej prepoznavali izjemno delovno vnemo in gorečnost, na podlagi katere nas je še zlasti v zadnjih letih presenečala s svojimi dosežki v slovenskem in mednarodnem merilu.

Njena vsebinska delovna usmeritev ji je bila že v izhodišču povsem jasna. Kot mlada raziskovalka se je posvetila – mogoče tudi zaradi navezanosti na starega očeta, potem ko je že zgodaj izgubila svoje starše - predvsem preučevanju problematike ostarelih ljudi. Pri tem ji je uspelo, da je s svojimi deli najbolj celovito zasnovala sociološka izhodišča socialno-gerontološkega raziskovanja na Slovenskem.

Z izjemnim naporom in energijo je svojo znanstveno kariero uveljavljala hkrati s svojo materinsko in družinsko vlogo. Ravno v času, ko je na podlagi doktorata znanosti dosegla svojo habilitacijo na naši Univerzi, pa jo je bolezen zauzavila na njeni življenjski poti.

Če vsaj okvirno nekoliko pobliže osvetlim njeno dejavnost, pred nami izstopi široko zasnovana angažiranost tako na znanstveno-raziskovalnem, strokovno-aplikativnem, kot tudi pedagoško-izobraževalnem področju. Samostojno ali v sodelovanju z drugimi družboslovci, psihologi, zdravniki, socialnimi delavci in tehniki je preučevala in prispevala k pojasnjevanju in praktičnemu reševanju številnih tem s področja socialne gerontologije, urbane oz. prostorske sociologije, socialnega razvoja, socialne politike, urbanizma idr. Spremljala je tehnološke novosti na pragu informacijske dobe in preučevala možnosti uvajanja tehnoloških inovacij (npr. t. im. alarmni sistem "Life-line"), s katerimi naj bi povečali možnosti ostarelih za čim bolj samostojno življenje v njihovem dotodanjem bivalnem okolju. Pri tem je razkrivala tako teoretski kot praktični pomen zblíževanja posameznika in sistema oz. institucij v smislu nudenja "pomoči za samopomoč". To je še posebej preučevala z vidika vključevanja ostarelih v različna omrežja, ki nudijo človeku bodisi predvsem čustveno oporo ali pa so bolj instrumentalnega, funkcionalnega značaja z vidika vsakdanjih življenjskih potreb. Tako v svoji magistrski nalogi kot v doktorski disertaciji je razkrivala možnosti, da bi zmanjšali odvisnost ostarelih in prispevali k deinstitucionalizaciji njihovega bivanja.

Preučevala je svetovne izkušnje in jih pionirsko vnašala v naš prostor. Svoje izsledke pri nas pa je osebno in skupinsko predstavljala v mednarodnem merilu. Pri tem je v okviru programa COST pri Evropski uniji prevzemala celo vodilno oz. koordinativno vlogo v komparativnem raziskovanju iz njenega predmetnega področja.

\* Poslovilna beseda prof. Zdravka Mlinarja na komemoraciji na Fakulteti za družbene vede 15. septembra 1998.

*Njeno doktorsko delo "Samostojnost starega človeka v družbeno-prostorskem kontekstu" predstavlja temeljno prostorsko-sociološko študijo za uveljavljanje socialne gerontologije pri nas.*

*Kot njen mentor pa v njej nisem prepoznaval le profesionalnih kvalitiet, temveč me je večkrat presenetila, ko je pri vsakdanjih podrobnostih razkrivala svoje moralne vrline, npr. v pozornosti do sočloveka, svojo skromnost in poštenost.*

*Že pred dolgimi leti mi je zaupala, da je umiranje in smrt tista tema, ki jo kot psihologa in sociologa notranje močno prevzema. Žal je usoda hotela tako, da to ni postala tema njenega preučevanja, temveč grenkoba njenega slovesa.*

*Čeprav se danes sicer poslavljamo od nje bo s svojimi deli in plemenitostjo ostala z nami.*

Prof. Zdravko Mlinar